

Передплата

«а» РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
на будь-яке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Країна пора!

(+) Більш шести місяців минуло з того часу, як гр. Тун по даремних заходах парламентарної полагоди австро-угорської угоди розпустив послів ради державної домів, вижидаючи вихомирень розбурханих пристрастий політичних. Двічі відтак відбував гр. Тун наради з виконуючим відділом правиці, якби довести до помирення поміж парламентарною більшістю а меншістю а бодай вправити в рух загальмовану парламентарну машину, однак з тих нарад не вийшов ніякий позитивний добуток. Тимчасом наглядчі потреби державні ждали конечної полагоди і годі було дальше вижидати. В тій конечности іміло ся правительство обнятого конституцією і добре відомого §-фу 14-го і тою дорогою перевело австро-угорску угоду і видало не лише закон о податку від цукру, котрого хватили ся обструкційники задля ще більшого роздмухання політичних пристрастий, але й для низших верств суспільности популярні закони о підвищеню плат для державних слуг і про належитости від перенесеня нерухомої власности.

Се однак не спинило командантів обструкції, іменно Шенерериянців і німецьких народовців дальше підривати головні підвалини держави, вести прямо ворохобну роботу. Події недавних часів в Цилей, Солногороді, в Краслицях, в Цельовці і т. д. показують наглядно, що се виразна протидержавна і протидинастична робота. Так напаятував сю роботу Шенерериянців і німецьких народовців не хто инший, як др. Фукс, президент посольської палати, довголітний і поважний парламентарист на зборах католицкого політичного товариства 27. серпня в Сальфельден. А се не одинокий голос в тім напрямі. Подібно! хоч не

з такою рішучістю виступив недавно против тої пропаганди бувший президент посольської палати др. Катрайн в Тироли, а тепер знов др. Керн в Ебензе, вказуючи на те, що навіть урядники сприяють Шенерериянській пропаганді. Всі ті познаки оказують на те, що так дальше бути не може, що такого розладу і розстрою ніяке правительство австрійське дальше терпіти не повинно і що наспіла вже країна пора подумати над тим, як би ті сумні відносини в нашій державі направити.

Вісти, які в останних днях наспіли про помноженє жандармерії в занепокоєних повітах німецьких в Чехії, вказують на те, що правительство заходить ся строгими мірами спинити революційну роботу Шенерериянців і німецьких народовців. Однак тим способом правительство не успокоїть ще австрійських народів, позаяк справдешне і трикє успокоєнє може наступити з полагожденєм національних суперечок, які проявляють ся по австрійських краях, передовсім в Чехії, в більше або меньше яскравій формі язикового питання. А се полагоженє національних суперечок, ся розвязка язикового питання в поодиноких австрійських краях і цілій державі дасть ся осягнути лише парламентарною дорогою на основі обоїльного вирозуміння і порозуміння поміж спорячими сторонами.

Тимто на склоні XIX-го столітя не може правительство довший час послугувати ся §-ом 14-им, розпорядками видаваними без ради державної, хоч би они були як найпопулярніші, оно не може і не повинно обходити ся без участі парламенту. Уже-ж і видані на основі §. 14. розпорядки в згаданих в горі справах вимагають на основі конституції затвердження ради державної. Задля того правительство мусить погодити ся з думкою, що дальше

без ради державної ділати не може, і місяць скорше чи пізнійше оно мусить її покликати.

Неминучість скликаня ради державної справляє нові клопоти правительству, бо тут виринає знов перед его очи мара обструкції, задля котрої оно розпустило зимою послів ради державної домів. З того часу минуло більше шести місяців і здавало ся, що правительство уживе того часу щоби навязати переговори поміж двома супротивними таборами в раді державній і доведе, як не до помирення то бодай до зближеня їх і до уможливленя парламентарних обрад в раді державній. Здавало ся, що по усуненю головної перепони, по переведеню дорогою розпорядку австро-угорської угоди правительство промостить собі свободнійший шлях до таких переговорів поміж горячими сторонами. По оповіщеню національно-політичних домагань Німців здавало ся, що міністерство гр. Туна забирає ся до такої акції. Ото-ж устами гр. Туна заявило виконуючому відділові правиці, двічі покликуваному з весною сего року, що хоча оповіщені опозиційними Німцями національно-політичні домаганя в дуже многих точках пересадні, а деякі з них зовсім не здійснимі, всеж таки само оповіщенє їх дає нагоду, щоби обидві спорячі сторони засіли за стіл і поговорили з собою про сі справи.

У виконуючім відділі правиці не стрив гр. Тун в сій справі спору, позаяк усі клуби правиці бажають розвязки язикового питання і полагоди суперечок та повернення парламентарної роботи в раді державної в інтересі своїх країв і народів та в інтересі могучости самої держави. Розуміє ся само про себе, що тут повинно було правительство виступити посередником і запросити обидві сторони засісти за зе-

Омелько Цуциня.

Оповіданє
Олександра Катренка.
(1897 р.)
(Далі).

— А чого я тіка тему? Хіба що? Хіба я який? Признаю ся ему. Неодмінно признаю ся і то я ему колись уклоняв ся, а тепер він мені нехай поклонить ся. А поклонить ся! дарма що він з кокардою зараз і чим колись був він, а хто був я. Еге! Те було колись, а що те минуло, а нехай тепер!

І Омелько забалакав:

— Здравствуйте, Степане Михайловичу, адже не помилив ся, що це ви?

— Я. Здравствуйте. А почім же ви мене знаєте? Я так вас щось-то не пригадаю зовсім. Дивлю ся і наче буцім, а не пригадаю.

— Хе-хе-хе! Не пізнаєте? Давно бачили ся А нути-ну подивить ся, приглядить ся ще трохе, ще краще, та поворушить згадками, далекими згадками, то може й те і пригадаєте хто я. А нути!

Степан Михайлович, як Омелько его назвав, того свого колишнього панича, і справді почав ще пильнійше приглядати ся, почав він моторнійше гадками колупати ся у голові своїй, а згадом почав він, власно не примічаючи того, раззівяти рата, та й зовсім роззявив его, ще й очі

вирячив. Роззявив він рата і немов хоче сказати щось, та і не сила его, язик ніяк не слухаєть ся, не ворухить ся. Дивовижа велика обхопила его така, що відібрала вона у его розмову навіть. Омелько тим часом все дивить ся на его, баче все те, що коїть ся з тим, та весело, радітно усміхаєть ся, сьмієть ся тільки. Коли ось Степан Михайлович наміг ся таки якомсь і раптом, як з рушницї вибухнув, аж крикнув навіть:

— Омелько! Та де ти!?

Омелько аж надто голосно зареготав ся і хоч ему таке неповажне до его привітаньє і зовсім не сподобало ся, ось як воно не до смаку ему припало, але він те потаїв у собі і буцім то і нічого ему, буцім то так воно навіть і слід все-ж весело, сьміючи ся, відповів!

— Ага! От я-ж казав вам, що пізнаєте. От і добре і добре! Дуже, дуже радий, що зустріли ся. А й давно ми з вами й се, як же-ж ви собі, Степане Михайловичу, живете, мажете, як старий пан підсакає?

— Еге! Батько давно вже вмерли.

— Вмерли вже!? Ну, так царство їм небесне, вічний спокій! Й Омелько зняв свою кошовну соболячу шапку і тут же на улиці, не звертаючи уваги ні на кого, твердо аж тричі перехристівав ся.

— Ну, а ви-ж як?

Надівши шапку знов запитав він.

— Не дуже то гарно. Поганенько, зовсім навіть погано.

— Чому-ж так?

— Та бідкаю ся, Оженив ся, бач, вже давньенько. Господь сімо дав чімаленьку, а грошенят заробляю не дуже то богацько. Урядова моя платня невеличка; кінця з кінцем ніяк не зведеш.

— А де-ж саме ви служите?

— У телеграфі.

— Укгу! Кепська, кепська служба, я знаю. А скільки одержуєте?

— Та 50 рублів на місяць.

— Ге-ге! тільки всього!? Це зовсім! За 20 років, що служите, тільки і заслужили? Чого-ж це так?

— Та чого? Того що там більше хоч не то що за 20 років, за 100 років не дають і не дадуть.

— А прибутки-ж інчі які небудь, з боку відкіля небудь певно є у вас? Усюди-ж вони є.

— Прибутки! Які там прибутки! Ніяких. Іноді ще не доглядиш. Чого небудь, помилиш ся в чому, то і заплачеш за те з того малого, що одержуєш от то.

— Це дивовижна, зовсім дивовижна у вас посада ваша. Хе!

— Ну, а ти-ж, чи той пак, ви-ж як? — запитав ся у свою чергу і Степан Михайлович у Омелька.

лений стіл до таких переговорів. Однак се-го правительство не вчинило, а помагало собі в державних потребах §. 14-им. Тепер же наспіла крайна пора подумати про скликанє ради державної, а дорога до спокійної парламентарної роботи зовсім не підготовлена. Не можна навіть припустити тої думки, щоби міністерство, не підготовивши дороги до того, приступило до скликання ради державної, а по такої підготовляючої роботи почуває оно мабуть само в собі замало снаги. Тут оно мабуть глядить під моги у самої Корони і на нашу думку покликанє барона Хлюмецкого на цісарский двір до Ішлю, переді самим виїздом монарха на маневри в Чехії стоїть в звязи з такою акцією міністерства. Деякі днівники виснували вже з тої події далекосилі вислідки і заповідають недовге вже панованє міністерству гр. Туна. Однак навіть такі яскраві опозиційні противники теперішнього міністерства, як N. fr. Presse, не добачають в поїздці бар. Хлюмецкого тої цілі, щоб він мав стати спадкоємцем гр. Туна. Бар. Хлюмецкий, обнявши по гр. Туні спадщину, не міг би стати так само чудотворним лікарем проти обструкції, як сего не в спів бар. Гавч, обнявши спадщину по гр. Баденім, тим більше, що бар. Хлюмецкий яко дипломатично настроений політик, яко противник всяких радикальних галабурд тевтонських не тішить ся довірем німецької опозиції, що вважає его «гальмою» німецького воза. Цісар покликав его одначе яко витравного довголітнього політика, досвідного знавця парламентарної роботи, неперечно в тій цілі, щоби з одного боку покористувати ся его досвідом з другого боку, щоби через него подати свою волю і думку тим сторонництвом німецької опозиції, що не зійшли зовсім з австрійських основ, щоби отямили ся і отверезили поки час. Тим способом монарх став би в пригоді своєму міністерству і поміг би зближеню деяких німецьких сторонництв до правиці, пособив би переговорам і можливому порозуміню, щоби раду державну спровадити знов на дорогу хосенної і успішної роботи. Вісти, які появили ся в »W. Allg. Zeitung« і »Pester Lloyd«, що покликанє бар. Хлюмецкого не має на цілі зміни кабінету а лише засягненє его поради, піддежують наші здогади. Поки що не відомо, яка була основа розмови монарха з бар. Хлюмецьким. А вже-ж конференції бар. Хлюмецкого які він мав з

— Я?! Перепитав ся Омелько, та й замовк. Він, не поспішаючи ся з відповідю, тим часом роздумував, що як би то так найкраще, виразійше відповісти ему, як би так оголомшити его, щоб він, цей голий дворяничик, почувши чім тепер є він, Омелько, у загалі людському, не то, що вразив ся-б, ні того мало, що-б аж затрусив ся-б він перед ним, в три погібелі, щоб він ізвігнув ся-б перед ним від своєї нікчемности головної, від своєї плями бідотної, яка покладена, аж сяє, не всьому ему! і на виду его, і в очах, і на всій его одежі і на балачці навіть его тороткій, та несміловій. Омелько аж ласував від змоги сьогочасної своєї одним своїм словом визначити своєму колишньому паничеві, перед яким він колись гнув ся і кому він потурав колись у всьому, хто тепер, зараз тай і хто він. Я тепер пан, я тепер міч! Зігни ся-ж ти тепер, так я колись, передомною! Зігни ся перед колишнем твоім свинарем, перед колишнім постачателем тобі, бабіві колишньому, всього живого, що було тобі потрібне задля розпущення твого панського! Вклони ся-ж тепер твоєму і справді колишньому підлизі, підніжді твоїй! Сором на мене від людей своїх, від усіх знавших мене, товсто тоді наліг на мене, витурив він був мене і з кутка мого рідного і все я переніс, перемучив ся. Перемуч ся-ж і ти тепер! За одну хвилину від заздрости до мене перемуч ся стільке і таким, скільке і яким перемучив ся от то тоді через тебе я!

— Я?! Та що я!? Нічого собі. Зовсім нічого собі. Добре! От так добре, як бачите!

(Далі буде.)

деякими своїми сторонниками по візиті в Ішлю, кажуть здогадувати ся, що тут з ініціативи Корони почала ся акція задля полагоди суперечок і уможливленя парламентарної роботи, бо наспіла вже крайна до того пора.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Покликанє гр. Хлюмецкого на цісарский двір в Ішлі зробило велике вражінє в цілім політичнім сьвітї Австрії. Опозиційні днівники здивували ся та налякали ся тим несподіваним зворотом та побоюють ся висновувати дуже покванні консеквенції. Деякі днівники кажуть вже про почислені дні кабінету гр. Туна, та дають розмові цісаря з Хлюмецьким тим більше значінє, що она відбула ся як раз день перед подорожію монарха до Чех.

Берлінський »Reichsanzeiger« оголошує правительственні розпорядженя звернені до висших президентів в яких сказано: Не лише висші політичні урядники, але також королівські радники мають задачу та обовязок підирати та заступати звістні їм погляди правительства, улекшати переведенє правительственної політики, особливо у важних справах, та ширити між населенєм зрозумінє тої політики, ніяк однак не сьміють спиняти правительственну акцію на підставі своїх власних поглядів. Розпорядженя кінчать ся сими словами: »Маємо надію, що вистарчить цілком рішучо на тепер звернути увагу політичних урядників та заявити надію, що не буде на будуче причини заряджати иньші средства.«

Правительственный болгарский орган Novi Vek виступає у передовій статі проти болгарської опозиції, що стараєть ся всіми силами скоміромітувати правительство Грекова та особу пануючого князя. Сей орган констатує обставину, що багато заграничних письмен уяло жертвою такого брехливого змалюваня теперішньої політичної ситуації в Болгарії. Болгарія увільняєть ся по троха з того ланцюга трудних обставин в який її всадило попереднє правительство. Тож не треба поборювати правительства Грекова хочби тому, що годі всьо нараз направи.

Процес Драйфуса.

Вчера рано по мысли ухвали военного трибунала почала ся тайна розправа. Но вже о пів до одинайцятої отворено салию і для публіки. Яко перший сьвідок ставав капітан Лебрун Ремольт, котрого так часто споминали всі майже попередні сьвідки і на котрого противники Драйфуса головво покликували ся. Він був при арештованю Драйфуса і він відировадив его до вязниці. Перед ним як раз мав Драйфус признати ся до вини, кажучи: що если видав якісь другій державі тайні документи то они були меншої ваги і він видав їх на тоє, щоби для Франції дістати далеко важнійші. То мали бути автентичні слова Драйфуса. Сьвідок додав еще, що при тім був присутним капітан Даттель, що чув також сі самі слова. Дальше оповідав сьвідок, що зараз потім післяв его єнерал Мерсіє до тодішнього президента Казимира Перієра, щоби ему о всім доніс. Але президент — каже сьвідок — занимав ся більше тим, що о нім писали часописи, він отже слів Драйфуса не міг закомунікувати президентові, бо як лиш перестушив поріг его бюра то так був перестрашений і несмілий, що не міг промовити слова. По нім забрав голос обжалований і сказав, що передовсім при его розмові не було капітана Даттеля як о тім Лебрун Ремольт споминав. Він же сам (Драйфус) до него нічого більше не говорив як се, що є невинний і що міністер дуже добре о тім знає. Вкінци не розумію — сказав Драйфус — длячого перекручено мої слова; таж се мусить викликати обуренє всіх честних людей.

По тім задавав Ляборі питання Лебрун-Ремольтові і то так зручно, що він вкінци признав, що капітан Даттель нічого з Драйфусом не говорив але присутним при его розмові був.

Яко дальший сьвідок зізнавав Форчінетті бувший директор вязниці, що в ній сидів Драйфус. Драйфус від самого початку зробив на нім вражінє невинного, длятого він сейчас повідомив о тім єнерала Боадєрра.

Дальше зізнав сей сьвідок, що полковник ді Паті ді Клям домагав ся від него, щоби будив несподівано Драйфуса в ночі і підсував ему запалену сьвічку до очий. Співнув також о розпущі Драйфуса і о его намірі самоубійчїм.

Драйфус признав також, що по деградации хотів поповнити самоубійство, а если того не зробив то лиш завдяки своїй жінці, що все припоминала ему о батківських обовязках. При кінци розправи забрав слово єнерал Боадєфр і заперечив, мов би то Форчінетті доніс був ему коли о невинности Драйфуса.

На сїм відрочено розправу до нині.

В Парижі від якогось часу панує вже на улицах спокій. Лише на улиці де сидить замкнений Герон з товаришами збирають ся від часу до часу більші товпи людей, що вносять оклики на честь Геріва і против жидів.

Кілька слів про рускі кольонії в Канаді.

(Конець.)

Кількома словами належить мені згадати про другу часть наших людей приїшовших з Росії, а то Духоборців. Маємо їх нині до 10.000 котрі осіли в Асинібоєа около 40 миль від Йорктона і в провінції Саскачеван. Народ се добрий, розумний, працюватий, котрому закинути нічо не дасть ся. Що там писано про них яко би Духоборці працювали дешево, о чім ч. дописуватель з Брандону подав, годі напевно казати. Було се зимою, народ був збитий в купі, отже часами брали те, що могли в загалі, але я можу казати, що в повні уміють цїнити за свій труд. Можу сьміло сказати, що Духоборці стоять вище від нас Галичан, а то в кождім відношеню. Дивитись на їх родинне товариске житє — сеж чиста приятність. Думаю, що будуть добримі горожанами Канади. — Чому не їсть мяса? питаюсь. — А якже, відповідає, відбирати житє жиючому? — Нам з початку видає ся досить наївною така бесіда, але коли би троха глубше застановились, так хто знає, чиби сьмо до того і ми не приїшли, що не треба убивати, а як уже не звірий, то з певностию не повинисьмо позваляти і притакувати як тисячі, а тисячі людей убивають в війнах, мордують і калічать, а ми без застановленя позваляєм. Чому? Босьмо без чувства, мертві не чувствуємо ані заповіди Божої, »Не убивай!« ані не посідаєм здорового розсудку, що ніхто не має права до житя чоловіка ані царі, ані вельможі, бож они нічо більше, як чоловік. Отже тільки про Духоборців, котрих я причисляю до наших, так, що робить 30.000.

Єще раз мушу вернутись до жидів. В червни сего року прибуло 10 родин жидівських з Стрия цілком бідних, котрі приїхали коштом барона Гірша в Канаду на Кольонію Тіллей. Побули бідаки пару неділь, ну, і вернулись назад в Вініпег. Ось яка то еміграция жидівська! Деж они бідаки будуть без нашого брата?

Належить ся тепер застановитись в загалі які користи принесла еміграция? Після мого погляду дуже великі користи. Богато народу, котрий би був марно пронав на панських ланах в Галичині, найшов тут кусок землі і то не малій, де може він і его десять поколінь жити. Я справді не можу повнати яка наша інтелігенция, чи то вузкоглядна, чи безмилосердна. Аби так апатично відноситись до свого народу, котрий гідний пошанованя, наколи він стиснений, утікає, аби спасти хоч дїтий, як не себе, севже більше як зле. На цілу Галичину найшов ся один лише чоловік, котрий здорово поняв сю справу і причинив ся до єї розширеня. За те дістав він добру честь від своїх!

Слухайте брата, що мені трафило ся почувти від хлопа галицкого. Наш пан-отець дуже любить гроші. Як-єм приніс марки до метрик, то казав за кожду марку, що приліпить, 5 центів запластити. І сьмішно і мерзко стає, слухаючи тоє. Час дуже прикрій став, брат брата дре, а все по закону, каже, діє ся.

Отже скажу сьміло, сумлінно і щиро, яко син свого народу, що ви інтелігентники не гіднисьте оцінити, яка то благодать наша еміграция до Канади. Нині 20.000 народа безмала не заняла тільки землі як ціла Галичина. Нині брат наш, котрий в Галичині навіть не мав доброго понятя о пшениці, маслі, сирі, щоденно

уживає сего дару, яким природа так щедро обдарила нас, а через зле устрійство так багато людей лишени їх. Одно зле, що сили народні вийшли з краю, однак, коли глянемо, яка нужда тиєне нарид, ми мусимо се оправдати. Та сі слова, брата Галичане, нехай вам не будуть захоотою до еміграції, бо про сю я сказав перше, що не треба рушатись, не ро важивши, лише нехай не възбуджують у вас жалю до вийшовших через злі поученя від ваших. Вп вже оставші, беріть ся широ до праці в ріднім краю, будьте тверезі, ошадні, учіть ся любити правду, а буде вам найлучше, деєте ся вродили. Знайте, брата, хоть як би чоловікови добре вело ся в чужім краю, таки часами стискає его за серце при спомині рідного краю, хоч признаю ся вам, що кождому з нас ту жиючому, дуже мало остає часу до розваги. В Америці кождий працює і то тяжше чим в старім краю, тож і час біжить скорше.

При кінці належить ся згадати мені про наших Пенсильвенійців Наші Русини з Пенсильвенії захоочені добрими людьми, вийшли до Канади на господарство. Спора пачка прийшла їх і котрі взяли ся до землі, то нині добре мають ся і суть приміром для наших галицких. Живуть они на кольоніях: Стуртбурн, Давфин, Йорктон, Едмонтон і Вірден (Манітоба). Кілька, котрі не хотіли працювати, вернулись назад до Пенсильвенії.

Так отже зіставмо наших галицких Канадійців та Духоборців в спокою, нехай здорові заробляють гроші та розживають ся на новій землі, а може колись і з нас будуть люди.

К. Генік.

НОВИНИ.

— Митрополит Куїловський приїхав вчерашнього год. 7. до Львова. На двірці очікував его митрат Білецький сам, без асистенції, бо приїзд митрополита мав ціху цілком приватну. З'явилось однак на двірці много осіб з рускої інтелігенції. Митрополит приїхав в саліновім вагоні в товаристві крилошан Литвиновича і Ткачуніка. Нині виїжджає митрополит до Відня.

— **Тиф у Львові.** Перед кількома днями захворювали на тиф в палаті латинського архієпископа при Театинській улиці чотири особи: пані М. з донькою, покоївка та кухар. Покоївку та кухаря відвезено до шпиталю, а дві особи лишили ся на домовій курації. Міський фізикат в порозуміню з намісництвом поробив усі кроки, аби перешкодити розширеню хвороби. Цілу палату дезінфекціоновано, та керниці замкнено.

— **Важне для кандидаток семинаристок.** З огляду на те, що до львівської женьської семинарії приймає ся річно обмежене число учениць 40, а між тими лиш 10—12 Русинок, а рік річно зголошуєсь до стокількадесять кандидаток до вступного іспиту, отворена зістала за призволом Ради шкільної краєвої і потверджена міністерством ще в р. 1896, приватна учительська женьська семинарія, з тим самим, що публична пляном наук. Тому то поручаєм горячо всім тим кандидаткам, котрі не зістануть прийті до публичної семинарії, щоби записувались до вишше згаданої приватної при ул. Паньській ч. 16. Всякі інформації уділяє дирекція тої семинарії. Сего року буде перша матура в тій семинарії, а свідоцтва мають право публичности. С. Г.

— **Новий поділ округів шкільних семинариий** учительских поміж краєвих інспекторів шкіл устанавило міністерство просвіти. Новий той поділ входить в жите з днем 1. вересня с. р. — В загалі: 1) До краєвого інспектора шкіл п. Болеслава Барановського будуть належали: семинарії учительські муж. і жень. у Львові і муж. в Тернополи, як також округи шкільні: Бібрка, Перемишляни, Рогатин, Бережани, Підгайці, Тернопіл, Збараж, Скалат, Теревовля, Гусятин, Чортків, Бучач, Борщів, Заліщики, Львів округ мійський, Львів округ замійський. — 2. До краєвого інспектора шкіл п. Людвика Дідицького будуть належати семинарії учительські мужескі в Сокалі, женьська в Тернополи і округи шкільні: Перемишль, Мостиска, Цішанів, Рава, Сокаль, Камінька Струм, Жовква, Яворів, Городок, Рудки, Ярослав, Броди, Золочів, Сянок, Лиско, Дробоміль. — 3. До краєвого інспектора шкіл п. М. Залевського будуть належати семинарія учительська в Кракові і округи шкільні: Хшанів, Біла, Живець, Вадовиці, Краків округ мійський і замійський, Підгіре, Величка, Мислиниці, Бохня, Ліманова, Бжеско, Новий Тарг, Новий Санч. — 4. До краєвого інспектора шкіл п. Т. Марковського будуть належати семинарія муж. в Тарнові, Рашеві і Коросі і округи шкільні: Тарнів, Мелець, Дуброва, Пільзно, Ропчиці, Кольбушова, Тарнобжег, Ніско, Грибів, Говлиць, Ясло, Коросно, Ланьцут, Ряшів, Березів, Стрижів. — 5. До краєвого інспектора шкіл, котрого посада не є ще

обсаджена, а заступництво на разі обняв п. Б. Барановський будуть належати семинарія учительська муж. в Самборі, Станіславові і округи шкільні: Самбір, Старе місто, Турка, Дрогобич, Стрий, Жидачів, Долина, Калущ, Станіславів, Товмач, Богородчани, Надвірна, Коломия, Косів, Снятин, Городенка. — В сей спосіб надзір шкіль цілої Галичини зістав поділений між 5 краєвих інспекторів шкільних. Доси було їх лише чотири.

— **З'їзд партії москальофільської** з причини 25-літнього ювілею тов. ім. Качковського відбуде ся у Львові дня 8. вересня с. р. З'їзд буде получений з зборами, людowymi забавами, концертами та балями.

— **Крадіж на пошті.** Володислав Богачик, канцелярийний послугач в поштовім уряді на залізничій стації в Новім Санчи украв в бюрі при помочи підробленого ключа грошевий лист з 220 зр.; лист перетяв, гроші виняв а наповнивши его папером знова підкинув. Богачик украв еще инші гроші длятого осаджено его в слідчій вязниці. До крадіжки признав ся. Признаючи ся до крадежи заперечив, мовби то сума через него забрана виносила понад 330 злр., яку подає пошкодований почмайстер. Богачик любив грати роллю великого пана. Іздив фіякрами, купував ріжні непотрібні товари, і грав в карти.

— **Раскольники в Росії.** Число православних сектарів «Раскольників» у Росії не є докладно звісне по тій причині, що ізза переслідованя криють ся перед правительством. Помимо того можна їх число означити у приближеню на 1½ до 2 мільонів людей. Над самою Волгою в дисецезиях долішно-новгородській, самарській та саратовській є їх до 270.000, у вятській дисецезії 72.000, в полоцькій 90.000, в чернигівській 50.000. На Сибірі в трех лише дисецезиях числять їх на 300 тисячів. Замітити треба, що раскол помимо переслідованя правительства збільшає ся раз-у-раз більше та розростає ся у державі в сильний, ворожий та навіть бунтівничий елемент.

— **3 малої зачіпки велика бійка.** В Градци стирійській ішов оноді в полудне улицю студент медицини Ліхтенедгер і спотикнув ся на шаблю кадета Шнека фон Глікфельден. Медик крикнув до кадета: «Чуете! держіть шаблю порядно!» А кадет до медика: «Чого вам треба? коли маєте яке діло, ходім у сіню». — Зайшл. оба в сіню до якоїсь камениці і там кадет ударив медика в лице, а медик кадета палицею. Кадет добув шаблю і порубав нею медика: розтав ему голову з лівого боку аж до кости і посік руки. Медика облила кров і він повалив ся на землю. То все виділи люди з улиці і зараз счинило ся велике збіговище. Зробив ся великий рух і люди кинулись до камениці та були би там зловили кадета і може на місці убили, але він утік до помешканя властителя камениці і там сховав ся. Тимчасом на улиці робило ся що-раз більше збіговище, каменицю обступили тисячі людей, по медика приїхав віз ратунковий і з'явила ся поліція зробити порядок. Та бл 40 мужа поліції не могло дати собі ради. Около 4 години пополудни виглядало на головній площі в Градци, як би вибухла революція. Поліція не могла зробити ладу та й властитель камениці, хоч кілька разів промавляв до людей, не міг їх успокоїти; аж коли розійшла ся чутка, що кадет утік вже задною брамою, люди успокоїлись і розійшли ся.

— **Бідні цигани.** Провадили жите циганське бо були циганами — дуже прости. Було їх чотирох мужчин — чотири жєнщини і семеро дітій. Всі мужчини курили люльки, були дуже спритні, багато мали підприємства, а мало грошенят — ну і нерав були дуже голодні. Жінки були дуже нехлопні, курили також люльки і старали ся ворожити, де тільки ся вдало. Но а діти лишени самі при фірі були майже все голодні. Іхали все на північ і на північ. Нещастє хотіло, що заїхали вчераш до Львова. Доля і тут не сприяла їм. Поліція арештувала їх всіх на двірці. Бідні цигани!...

Телеграми.

Париж, 1. вересня. Процес Золі має відбутися дня 23. листопада перед судом присяжних.

Париж, 1. вересня. Вивезняють, що австрійський війсковий Atache Шнайдер не вернеть ся вже на своє становище.

Гаванна, 1. вересня. Проголошено тут вчераш прокламацію Мак Кінлея, що до загального спису населеня та отаксованя майна. Має се бути перший крок до евентуального устрою автономії на Кубі.

Відень, 1. вересня. Тутешня поліція розписала слідчі листи за Марьяном Сьвінцицьким з Галичини що вимантив від фірми «Юрій Гуле» в Реме шампана на більшу суму та утік.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

ГАРАСЬКО, або талан і в неволі.

Повість в стихах
Михайла Макаровського.

Вісти про неволю.

(Далі.)

XI.

Про ту сопілку чабана
І говорились й дивувались,
І злидні нею любувались,
Війська і черкеська старшина.
В гаремах тільки нуд затявсь;
Там кралі нищечком ридали,
Як ніч наступить, сна не мали,
А вечір карою здававсь.
Летілиб і самі туди,
Де парні порхали мов птиці;
Так дома видіть як в темниці
Пророк Махмет заповіда.
Но серцю й оку де закон?
Вони його за страх не мають,
І стид і сором забувають:
Сі сплять, а тих не бере й сон;
Там з роду жевріє любов,
І як порою запалає,
То з толку хоч кого збиває
І мозок непутить і кров.
Се і Знеможенко дознав:
Єть як мудривсь, стеріг ся, штив ся,
А все таки в забрід пустив ся,
На муки сам себе отдав.

XII.

У Баазета у дому
Жила сестра його, дівця;
Звичайна, гарна як зорниця,
І сущє диво по уму;
І до хазяйства, й до письма
Швидка, охотна і тямуща;
Поклонниця пророка суща;
Вона в гурту, вона й сама
Сьпівала так, як соловей;
В розмовах на вирган мов грала,
Читала, шила, ткала, прала,
Була моторна для людей.
Очарувалаб і ценця,
Колиб прокляте покривало
Брівок єї не тушковало
І не туманило лица.
З під тих невидимих брівок
Сьвітлюсь як зірки очі;
Літа поспіли одиниці
І стає і удаль під вінок.
Годків сїмнадцять йї було,
Велику материзну мала
А з тим добра вона не знала,
Терпіла з мальства всяке зло.
Брат все, що лучше, засвоїв;
Побрав і дукати, й жемчуги;
Дівчину-ж мучив гірш катюги,
І тільки що живу не з'їв.
Та безталанна сирота
Терпіла горе та терпіла,
Нераз уже втікати хотіла;
Но і здоровле і літа,
Страх, сором і дівоча стать
Єї к двору мов прикували
І всякий спосіб однімали
На волі сьвіта повідати.
Як-же внодобавсь Гарасим;
То краля стала добивать ся,
Щоб швидче сяк-то-так зазнаць ся,
І горем поділитись з ним.
От і надумала вона
Із під покривала моргати,
Тютюн та ласощ підкидати,
І задобряла чабана. —

XIII.

Левенець довго опинавсь,
І серцю не давав потולי,
Бояв ся смерти й кар в неволі,
І базаринок тих цуравсь, —
Стерігсь, щоб любощів йому
Черкеська з ними не сунула,
Своїм законом не наткнула
І не повадила уму.
Коли моргала, він хрестивсь;
Як підкидала що, обходив;
Від неї оченьки відводив
І стоя мовчки вниз дививсь.
Одмаче, як ні козирав,
Утратив силу над собою,
Нудивсь, трусивсь, мов з перепою,
І через три дні захворав.

XIV.

Лежить в землянці, та лежить...
Хто-ж здума, схоче помогати?
Ні батько зва моря ні мати,
Ні дід сїдий не приближить.
Хто лустку дасть на чужині,
Водицею його напоїть,
Одіве, змиє, припокоїть,
І з ним посидить в зашадні?

Забрів товариш, обізвась,
Здихнув, заплакав і убрав ся;
Прийшов хазяїн, пошатав ся,
Пшов і більше не вертавсь.
Одна Піджарочка, за жаль,
Козацькі прикриває ноги;
Не спить, готова для помоги,
Хоч морить голод і печаль:
Як що шелесне, то гарчить;
Як муха сяде, відганяє;
Мовчить, як хорий задрімає;
Коли-ж застогне, то вищить.
Но от замовкла і вона:
Де-ж ділась вірная помога,
І хто тепер хоть зза порога
Розважить прийде чабана? —

XV.

Мериме (так та сирота
Нещасна, безталанна звалась)
Бажала й дуже добивалась,
Щоб не жила собачка та.
Доставши десь то мишаку,
Кидь з маханом, а та ковтула,
З землянки вийшла, позіхнула,
І одубіла на току.
Тоді поміхи не було.
Голубонці тайком ходити,
І все тихесенько робити
Що тільки помагати могло.
Руками білими вона
Сердеші личенько вмивала,
Синце під нього підстиляла,
І теплу вовницю з руна;
Носила їсточки і пить,
Що лучші підставляла страви,
Варила лист і всякі трави,
Аби недугу утолить. —

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова			6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		1:55	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з Зимної-води		2:08	6:30	» » дв. Підзамче	
	7:40	з Янова		2:45	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:30	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8:05	» » на дв. головний			9:25	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
1:30	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			9:53	» » дв. гол.	
	11:15	з Ярослава і Любачова		10:10	10:10	до Бецаї, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
	1:01	з Янова				тільки в неділі і свята	
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки			2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
		від 7. вер. до 15. пад. включно			9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		2:55	—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
2:35	5:40	» » на дв. голов.			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	5:50	з Сокаля, Бецаї і Любачова			3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
					3:20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
					3:26	до Брухович	
					5:25	до Ярослава	
Ніч				Ніч			
	8:45	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		12:50	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6:20	з Іцкан, Сучави			6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята			6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно			7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.			7:10	до Сокаля і Рави рускої	
	8:14	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.			7:20	до Тернополя дворець головний	
	9:21	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту			7:42	дворець Підзамче	
	9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави			7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
12:30	10:10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.			8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	10:25	» » на дв. голов.			9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова		2:36	10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	12:10	зі Скольного, Калуша			10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	3:30	на дворець головний			11:32	» » дв. Підзамче	
2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока			4:10	до Кракова (Відня, Берлина)	
					5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариям всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід-огневих.]

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносять:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи „Дністера“ дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. До кінца 1898 року вносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси „Дністера“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відновідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністера“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Адміністрация

„РУСЛАНА“ **ГЛЯДАЄ**

АНОНСЕРА

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Ліндого ч. 5 партер) між годиною 3-ою а 5-ою по полудни.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільского жита.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після німецкого.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерійних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним вповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним вповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним вповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем вповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.